

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัย เรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรวิชาภาษาไทย
2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรวิชาภาษาไทย

หลักสูตรกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หลักสูตรภาษาไทยในปัจจุบัน ปรับปรุงมาจากหลักสูตรภาษาไทย พุทธศักราช 2521 เป็นการปรับปรุงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ ได้กำหนดกิจกรรมและกระบวนการสอนไว้ควบคู่กับเนื้อหา เพื่อให้ผู้สอนเห็นชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามแนวทางของหลักสูตร สำหรับในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กรมวิชาการ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535: 14-17) ได้จัดหลักสูตรกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยไว้ ดังนี้

2.1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย มีรายละเอียดดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 12) กล่าวไว้ดังนี้

2.1.1.1 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

2.1.1.2 สารที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1.3 สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

2.1.1.4 สารที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และมาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

2.1.1.5 สารที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทย มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามความก้าวหน้า เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังที่ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535: 11-13) กล่าวไว้ดังนี้

2.1.2.1 มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา

2.1.2.2 สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับรู้ และถ่ายทอด ความรู้ ความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล

2.1.2.3 สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้

2.1.2.4 มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้อื่น ๆ

2.1.2.5 สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2.6 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทย และวรรณคดี ทั้งด้านวัฒนธรรมประจำชาติ และการสร้างเสริมความงามในชีวิต

2.1.3. การจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน กรมวิชาการ (2539 : 5) เน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และนำไปใช้ชีวิตประจำวันได้ ในการแก้ปัญหา วินิจฉัยเหตุการณ์ และกล้าตัดสินใจ มีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นจึงควรยึดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.1.3.1 ฝึกคัดลายมือ และเขียนคำ วลี ประโยค จากข้อความ กำหนดให้มีความสวยงามถูกต้องตามหลักการเขียนตัวอักษรและถูกหลักการวางสระ พยัญชนะ

2.1.3.2 ฝึกเขียนคำ วลี ประโยคและข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเครื่องหมายต่าง ๆ อักษรย่อ การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย การเขียนประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง ประโยคแสดงความต้องการ การใช้คำตามหน้าที่ในประโยค การใช้คำเชื่อมประโยค การเว้นวรรคตอน ย่อหน้า และการใช้ คำราชาศัพท์ อภิปราย ชักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ใจความสำคัญของเรื่องที่เขียน และฝึกเขียนตามความคิดของตนเองอย่างเสรี และสร้างสรรค์

2.1.3.3 ฝึกเขียนตามจำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตั้งคำถาม ตอบคำถาม บันทึกความรู้จากการอ่าน การฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การเขียนสรุปความ การเขียนแผนที่ และแผนผังอย่างง่าย การเขียนคำแนะนำสั่งสอน คำตักเตือน คำอธิบาย ความคิดเห็นประกอบเหตุผล คำวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องจากการฟัง และการอ่าน เขียนจดหมาย เขียนข้อความ เขียนกรอกแบบรายงานต่าง ๆ บัตรเชิญ บัตรอวยพร เขียนโฆษณาสินค้า หรือโฆษณาเชิญชวน เขียนตอบคำถาม หรือย่อเรื่องจากวรรณคดีที่อ่าน เขียนเรื่องจากจินตนาการ คำขวัญ คติพจน์ คำสัมผัสคล้องจอง เขียนบทหรือย่อกรองง่าย ๆ คัดลอกข้อความที่มีคติสอนใจ หรือสำนวนภาษาที่ดีจากเรื่องที่อ่าน และเขียนเรื่องประกอบภาพ

ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติ และหลักเกณฑ์ในการเขียน และการใช้การเขียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้องรวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียนรักการเขียน และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2.2.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้มีผู้ศึกษาและค้นคว้างานการวิจัยทางการศึกษาดังนี้

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2531 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ คือ การหาความรู้ใหม่เพื่อประยุกต์กับสภาพการณ์ของการสอนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังหมายถึง การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ เช่น อุปกรณ์สื่อการสอน เพื่อใช้ในการสอน โดยอาศัยระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือดัดแปลงอุปกรณ์บางประเภทที่ใช้ในงานสาขาอื่นมาใช้ในการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ คือ การแสวงหาวิธีการแก้ปัญหการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง มีลักษณะดำเนินการเป็นบันไดเวียน และสามารถดำเนินการวิจัยได้หลายระดับ ทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมการวิจัย อาจรวมถึงครู นักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชน

อุทุมพร จามรมาน (2537 : 16) ได้ให้ความหมายไว้ คือ การวิจัยโดยครู ของครูเพื่อครูสำหรับครูเป็นการวิจัยที่ครูผู้ซึ่งต้องตั้งปัญหาในการเรียนการสอนออกมา และครูผู้ซึ่งต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อมาแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ผลการวิจัยคือคำตอบที่ครูจะเป็นผู้นำไปใช้แก้ปัญหของตน

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2539 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ คือ การศึกษาค้นคว้าเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่และขณะเดียวกันสร้างความเข้าใจถึงสภาพและกระบวนการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการของวงจรแบบบันไดเวียน ข้อมูลที่รวบรวมได้ระหว่างดำเนินงานเป็นฐานของการแก้ไขในขั้นถัดไป

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือ เป็นระบบ โดยผู้วิจัยเป็นนักปฏิบัติการในด้านนั้นปฏิบัติจริงในหน่วยงานนั้น ๆ หรือในการเรียนการสอน

2.2.2 ความเป็นมาของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ในประเทศออสเตรเลีย การวิจัยเชิงปฏิบัติการถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยทางการศึกษามากกว่าสิบปีแล้ว โดยเห็นความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและความความตื่นตัวทางด้านวิชาชีพครูในการแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน of ครู การวิจัยแบบนี้จะให้กรอบงานเกี่ยวกับการรับรู้

แนวคิดในความเป็นจริงของโรงเรียน โดยนำแนวคิดนั้นไปปฏิบัติในสภาพการณ์จริง วิธีการที่เป็นรูปธรรมสำหรับการดำเนินการให้เกิดผลทางปฏิบัติ และเกิดความกลมกลืนระหว่างแนวคิดทางการศึกษากับการปฏิบัติจริงตามแนวคิดนั้น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้มีผู้ที่ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทางด้านการศึกษา กล่าวไว้ดังนี้

วิจัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 10-13) กล่าวถึงความเป็นมาของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเกิดขึ้นในปี ค.ศ.1940 โดยเคอร์ท เลวิน (Kurt Lewin) เป็นนักจิตวิทยา สังคม ได้พัฒนาและปรับปรุงทดลองใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีการจัดแหล่งที่อยู่อาศัยสำหรับ คนอเมริกันเชื้อชาติต่าง ๆ ให้อยู่ในบริเวณเดียวกันการใช้ความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาเข้าทำงาน การลอคอคติต่อเด็กที่มีเชื้อชาติต่าง ๆ และการฝึกความเป็นผู้นำให้กับคนหนุ่มสาว แนวคิดสำคัญของเลวิน มีสองประการคือ แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจของกลุ่ม และการยืนยันที่จะให้มี การปรับปรุงลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่แตกต่างจากการวิจัยแบบอื่น ๆ คือการปฏิบัติการณ์นั้น จะเน้นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผนอันเนื่องมาจากการวิจัย ซึ่งถือเป็นหน้าที่แรกของการวิจัยที่จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา และใช้ผลการประเมินการกระทำที่เปลี่ยนแปลงไป ต่อมา สตีเฟน คอรัลตี (Stephen Corey) แห่งคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มลรัฐนิวยอร์ก ได้ประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และ การปรับปรุงการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้ดำเนินการวิจัยเองและในปี ค.ศ.1973-1978 ที่สหราชอาณาจักร จอห์น อิลเลียท (John Elliott) และเคลม อเดลแมน (Clem Adelman) ได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในโครงการเพื่อช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนั้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการปรับปรุงโรงเรียน

คงศักดิ์ งามทอง (2544 : 9) ได้กล่าวถึง การประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไว้ดังนี้ การวางแผนทางการศึกษาอาจนำวิจัยเชิงปฏิบัติการมาประยุกต์ใช้อาจทำได้หลายลักษณะเช่น การนำวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้แก้ปัญหาเฉพาะหน้า การนำวิจัยเชิงปฏิบัติการมาช่วยพัฒนาทฤษฎีสู่การปฏิบัติ หรือการนำวิจัยเชิงปฏิบัติการมาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัยในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น มักจะถูกกำหนดโดยรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นๆ ดังนั้นถ้าใช้ระดับของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการวิจัย เป็นเกณฑ์ในการแบ่งรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

สิปปนนท์ เกตุทัต (2542 : 7-8) กล่าวว่า การปฏิรูประบบการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้การเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนยังเกิดผลในทางปฏิบัติได้น้อยมาก เนื่องจากครูส่วนมากยังไม่รู้ว่าจะนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมได้อย่างไร การนำหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ ถือเป็นหนทางหนึ่ง เนื่องจากหลักการของวิจัยเชิง

ปฏิบัติการจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในสิ่งต่าง ๆ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอนตลอดเวลาที่เรียน 2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนการสอน 3) การมีโอกาสแสดงออกทั้งในด้านความคิดเห็นและการกระทำอย่างอิสระ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปอย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียน 4) การได้เป็นผู้ปฏิบัติในสภาพจริงและเรียนรู้จากผลที่เกิดขึ้นจริง 5) การมีโอกาสทำงานเป็นทีมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการอยู่ร่วมกัน ในสังคมที่มีความเป็นเอกภาพซึ่งจะส่งผลให้เขาสามารถขยับไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของครูโดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้น การนำวิจัยเชิงปฏิบัติการชนิด Emancipatory action research มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมและช่วยพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียนได้มาก เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบนี้เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกคน และเน้นการทำงานเป็นทีม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบนี้จะมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งเอื้อต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาไปพร้อมๆกัน

2.2.3 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเมื่อกล่าวในเชิงนำไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนจริงในโรงเรียน มีวิธีการดำเนินการตามวงจรการวิจัยซึ่ง เคมมิสและแมคแทกการ์ท (Kemmis and Mc Taggart) (อ้างในยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2537 : 49) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยเพื่อนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนจริงในโรงเรียน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน เริ่มต้นด้วยการสำรวจปัญหาสำคัญที่ต้องการให้มีการแก้ไขปัญหา ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจเป็นครูอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน นักเรียน ผู้ปกครองและ/หรือผู้บริหารวางแผนพร้อมสำรวจสภาพการณ์ของปัญหา ว่ามีอย่างไร ปัญหาที่ต้องการแก้ไข คืออะไร ปัญหานั้นเกี่ยวข้องกับอะไร วิธีการแก้ไขจะเป็นรูปใดบ้างจะต้องปฏิบัติอย่างไร การปฏิบัติการแก้ไขจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องใดบ้าง เช่น ครูต้องเปลี่ยนแปลงวิธีใช้คำถามในชั้นเรียน นักเรียนต้องทำงานเป็นกลุ่ม เนื้อหาบางตอนในบทเรียนจะต้องตัดทอนหรือขยายความเพิ่มเติม ผู้บริหารต้องรับทราบการเปลี่ยนแปลงบางอย่างและให้การสนับสนุน เป็นต้น ในขั้นของการวางแผนจะมีการปรึกษาร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง การใช้แนวคิดวิเคราะห์สิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา โดยรูปแบบนี้ทำให้มองเห็นสภาพการณ์ของปัญหาชัดเจนขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ เป็นการนำแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นวางแผนมาดำเนินการ เมื่อลงมือปฏิบัติการใช้วิเคราะห์วิจารณ์ ประกอบไปด้วยโดยรับฟังจากผู้ร่วมวิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จากการปฏิบัติจะเป็นข้อมูลย้อนกลับว่า แผนที่วางไว้อย่างสมเหตุสมผลนั้นปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงใด และอาจจะมีอุปสรรคอื่น ๆ มาเกี่ยวข้องโดยไม่คาดคิด ซึ่งเป็นผลมาจาก

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ฉะนั้นแผนงานที่กำหนดไว้อาจจะยืดหยุ่นได้นั้นคือการปฏิบัติการควรมีลักษณะเป็นกลไกที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยผู้วิจัยต้องใช้วิจารณญาณ และการตัดสินใจที่เหมาะสมและมุ่งต่อการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ด้วย

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ ขณะที่การวิจัยดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่วางไว้เป็นเรื่องแน่นอนว่าในสภาพการณ์จริงนั้นต้องมีความราบรื่น อุปสรรค และข้อขัดข้องบางประการ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการสังเกตการณ์ควบคู่ไปด้วย ใช้การสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างระมัดระวังด้วยความใจกว้าง คือ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง พร้อมกับการจดบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง สิ่งที่ต้องทำการสังเกตคือ กระบวนการปฏิบัติ ผลของการปฏิบัติการ ซึ่งอาจเกิดโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ดีและสภาพการณ์แวดล้อมและข้อจำกัดของการปฏิบัติการ การสังเกตนี้รวมถึงการรวบรวมผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติทั้งโดยเห็นด้วยตา การได้ฟัง และการใช้เครื่องมือและแบบทดสอบวัดผลออกมาในเชิงตัวเลข หรือใช้แบบสำรวจและแบบสอบถามวัดสิ่งที่ต้องการทราบความเปลี่ยนแปลงด้วย ขณะที่การปฏิบัติการวิจัยกำลังดำเนินไป คู่กับการใช้การสังเกตผลการปฏิบัตินั้น ควรเลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาช่วยในการรวบรวมข้อมูลด้วย

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ ขั้นสุดท้ายของวงจรการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการคือการประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการ ปัญหา หรือ สิ่งที่เป็นข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จะต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และของระบบการศึกษาที่ประกอบกันอยู่โดยผ่านการอภิปรายปัญหา การประเมินโดยกลุ่มจะทำให้ได้แนวทางของการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมและเป็นพื้นฐานข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงและการวางแผนการปฏิบัติต่อไป

2.3 การเขียนนิพนธ์สร้างสรรค์

2.3.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ เด็กที่เติบโตในโลกปัจจุบันจะกลายเป็นผู้ใหญ่ในโลกยุคอนาคตจะต้องเผชิญกับภาวะต่างๆ ที่ในปัจจุบันไม่ปรากฏ ซึ่งต้องใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และข้อมูลต่างๆ ที่เรามีอาจจินตนาการได้ในปัจจุบันที่สามารถจินตนาการแนวนอน และสามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา หรือเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา ได้มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

วิจิตร วรุฒบางกูร (2531: 31) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่ามี 1) การคิดค้นประดิษฐ์หรือวิธีการใหม่ๆ ซึ่งได้จากการศึกษาทดลอง 2) เป็นความคิดอเนกนัย คือความคิดที่มีหลายแง่มุมกว้าง สลับซับซ้อนหลายรูปแบบ ความคิดนี้จะนำไปสู่การคิดค้น

ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ หรือแก้ปัญหาที่ยาก ๆ ได้สำเร็จ 3) เป็นจินตนาการและเป็นบ่อเกิดการแสวงหาความรู้มาพิสูจน์จินตนาการให้เป็นจริง และ 4) เป็นความรู้ที่ลึกเข้าใจอะไรได้รวดเร็ว

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2542 : 2) ได้สรุปคำนิยามของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์ เป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน ยากแก่การให้คำจำกัดความที่แน่นอนตายตัว ถ้าพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในเชิงผลงาน (Product) ผลงานนั้นต้องเป็นงานที่แปลกใหม่ และมีความค่า กล่าวคือ ใช้ได้โดยมีคนยอมรับ ถ้าพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในเชิงกระบวนการ (Process) กระบวนการคิดสร้างสรรค์ คือ การเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งของ หรือความคิดที่มีความแตกต่างกันมากเข้าด้วยกัน ถ้าพิจารณาความคิดสร้างสรรค์เชิงบุคคล บุคคลนั้นจะต้องเป็นคนที่มี าว วนแปลกเป็นตัวของตัวเอง (Originality) เป็นผู้มีความคิดคล่อง (Fluency) มีความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และสามารถให้รายละเอียดในความคิดนั้น ๆ ได้

อารี พันธุ์ณี (2537: 235) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดจินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์คิดค้นพบใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยี เป็นความคิดในลักษณะที่คนอื่นคาดไม่ถึง หรือมองข้าม เป็นความคิดหลากหลาย คิดไว้วางไกล เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ อาจเกิดจากการคิดผสมผสานเชื่อมโยงระหว่างความคิดใหม่ ๆ กับประสบการณ์เดิมให้เกิดสิ่งใหม่ที่แก้ปัญหาและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

จากความหมายดังกล่าว จะสรุปความคิดสร้างสรรค์ได้ว่า หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นความคิดที่มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร โดยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสร้างสรรค์ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2.3.2 พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กประถมศึกษา พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ของมนุษย์ก็เช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ คือ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ พ่อแม่ผู้ปกครอง ตลอดจนครูอาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงพัฒนาการในอายุต่าง ๆ จึงสามารถให้การส่งเสริม สนับสนุนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งป.มหาพันธ์ (2539 : 32 – 34) ได้กล่าวถึงขั้นแบ่งพัฒนาการทางการสร้างสรรค์ของเด็กที่มีอายุระหว่าง 10-12 ปี ไว้ดังนี้

2.3.2.1 เป็นวัยที่ชอบสำรวจ ชอบอ่านหนังสือ และชอบเล่นสมมุติต่าง ๆ การอ่านของเด็กในวัยนี้จัดว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง มีช่วงความสนใจในการอ่านและการจินตนาการขึ้น ความสามารถทางด้านดนตรีและศิลปะก็พัฒนาขึ้นรวดเร็วมาก

2.3.2.2 เด็กจะพยายามทดลองทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ล้วนแล้วแต่เป็นประสบการณ์โดยตรงทั้งสิ้น

2.3.2.3 เด็กมักจะขาดความเชื่อมั่นในตนเองถ้าหากผลงานของตนถูกเปิดเผย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเด็กวัยนี้ชอบทำอะไรแต่ผู้เดียวอย่างเงียบ ๆ เมื่อผลงานถูกเปิดเผย ความเชื่อมั่นจึงลดลง

ในขณะที่ วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2537 : 196) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยเด็กตอนปลาย (9 – 12 ปี) ว่าคุณลักษณะหลายประการที่ควรปลูกฝังให้มีในวัยก่อนรุ่น ได้แก่ การให้ความร่วมมือ รู้จักรับผิดชอบ กล้า เมตตา ยุติธรรม ใฝ่ต่อความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น ซื่อสัตย์ในความงาม และมีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการทางปัญญาเป็นผลจากที่เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม และความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถจำ คิด ทำ และประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ทั้งในการเล่นและในการเรียน ดังนั้นการอ่านจึงมีบทบาทมากสำหรับชีวิตของเด็ก ในขณะที่สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2542 : 235) ได้กล่าวถึงการเร่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่ถูกต้องว่า ครูต้องสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กมีอิสระที่จะมีความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดเป็นของตนเองแต่ขณะเดียวกันก็ต้องอยู่ในระเบียบวินัย ต้องอยู่ในทางสายกลาง อิสระมากเกินไป ก็อาจเป็นผลเสีย ขณะเดียวกันระเบียบวินัยจัดมากเกินไปก็เป็นผลเสียเช่นกัน

ดังนั้นหากครูเข้าใจถึงพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก็จะช่วยส่งผลให้จัดการเรียนการสอนได้เหมาะสม สนับสนุน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้พัฒนาตามวัย และตามความสามารถของเด็ก

2.3.3 ลักษณะพฤติกรรมที่บ่งชี้ความคิดสร้างสรรค์

การพิจารณาว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพิจารณาได้จากองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ได้แก่ ความริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ และความคิดคล่องตัว ส่วนด้านพฤติกรรมของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถสังเกตได้ว่าเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์มีบุคลิกภาพประจำตนแตกต่างจากเด็กโดยทั่ว ๆ ไป พฤติกรรมของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์มีดังที่ ฮารี รังสินนท์ (2532 : 61) กล่าวถึงต่อไปนี้

1. อยากรู้อยากเห็น มีความกระหายใคร่รู้อยู่เป็นนิจ
2. ชอบเคาะ ชอบตั้งสมมติฐาน ชอบเสาะแสวงหา สืบรวจ ศึกษา ค้นคว้าและทดลอง
3. ชอบซักถาม และถามคำถามแปลก ๆ
4. ช่างสงสัย มองเห็นลักษณะที่แปลกประหลาดใจในสิ่งที่พบเห็นเสมอ
5. ช่างสังเกต มองเห็นลักษณะที่แปลก ผิดปกติ หรือช่องว่างที่ขาดหายไปได้ง่ายและ

เร็ว

รับรอง

6. ชอบแสดงออกมากกว่าจะเก็บกด ถ้าสงสัยสิ่งใดก็จะถามหรือหาคำตอบโดยไม่
7. มีอารมณ์ขัน มองสิ่งต่าง ๆ ในแง่บวกที่แปลก และสร้างอารมณ์ขันอยู่เสมอ
8. มีความช่างคิด ช่างฝัน มีอุดมการณ์ สนุกสนานกับการใช้ความคิด
9. รู้จักคิดริเริ่ม มีความยืดหยุ่นในการคิดและการกระทำ
10. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง
11. ชอบเสียง ชอบผจญภัย
12. มีสมาธิในสิ่งที่ตนสนใจ
13. สนใจสิ่งต่าง ๆ อย่างกว้าง

บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความมุ่งมั่น กระตือรือร้น ละเอียดรอบคอบ ในการคิดแก้ปัญหา อดทน กล้าเผชิญกับปัญหาความยุ่งยาก ยอมรับต่อสภาพที่เป็นจริง มีอิสระทางความคิดมากกว่าตามผู้อื่น โดยไม่มีเหตุผล ช่างคิด ช่างฝันและมีอารมณ์ขัน จึงทำให้สังคมมองว่าเป็นคนที่แปลก ดังนั้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์นอกจากจะพัฒนาด้านความคิดแล้วยังพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ด้วย

2.3.4 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ความสามารถเชิงสร้างสรรค์ในการคิดและการเขียนของมนุษย์นั้นสัมพันธ์กันอย่างแน่นอน และเป็นส่วนประกอบเสริมซึ่งกันและกัน ดังจะเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดการพูด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การคิด จานพูด และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้เกิดการคิดเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนายิ่งขึ้น ซึ่งการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้มีผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษาค้นคว้าให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สมพร บินจะสุต (2525 : 7) ได้กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่เกิดจากความคิดริเริ่ม ไม่ลอกเลียนแบบ มีความแปลกใหม่ มีจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับความงามทางภาษา

ประภาศรี สีหอำไพ (2531 : 1) ได้ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำและข้อความจากจินตนาการของตนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะของคำประพันธ์ มีความประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2533 : 2) กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการ และประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

บันลือ พดกษะวัน (2533 : 7) ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็น ผลงานการเขียนอย่างอิสระ โดยใช้ความคิดของตัวเอง ซึ่งอาศัยพื้นฐานประสบการณ์จากการ เรียนรู้หลายลักษณะ เช่น จากคำอ่าน การท่องเที่ยว การฟังเรื่องราว และอื่น ๆ

กรณีการ์ พวงเกษม (2533 : 33) ได้ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีความหมายตรงข้ามกับการเขียนที่มุ่งประโยชน์ หรือวิชาการต่าง ๆ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการ หรือความคิดคำนึงของตนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่ สละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟัง และให้ความรู้สึกในทางเพลิดเพลินใจ และยกระดับสติปัญญา ไปในตัว การเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กต้องเป็นงานที่เกิดขึ้นจากความคิดของตัวเอง ต้อง ไม่เลียนแบบความคิดหรือลีลาการเขียนของผู้อื่นมา ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงก็ควรเป็นการ เปลี่ยนแปลงที่ได้กระทำเองเพราะเห็นว่าสมควร

ณรงค์ฤทธิ์ สักดาณรงค์ (2537 : 53) ให้ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า คือ การรู้จักเลือกนำเอาบรรดาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ก่อให้เกิด เป็นสิ่งแปลกใหม่ มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

จากแนวคิดข้างต้นที่กล่าวมา ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น คือ การที่เกิดจากความคิดและจินตนาการของผู้เขียนเอง ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น และมีคุณค่า ในทางสร้างสรรค์

2.3.5 ความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ได้มีผู้ที่กล่าวถึงความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้ ประเทิน มหาพันธ์ อ่างในอุทัยวรรณ ปิ่นประชาด.ร (2538: 12-13) และกล่าวถึงความมุ่งหมายของการเขียน เชิงสร้างสรรค์สรุปได้ ดังนี้

2.3.5.1 เพื่อให้รู้จักกระบวนการความรู้สึกรู้จักนึกคิดของตนออกมาในทางสร้างสรรค์และ เข้าใจแนวคิดของผู้อื่น

2.3.5.2 เพื่อให้เข้าใจ เห็นคุณค่า และชื่นชมศิลปะ วรรณคดี คนตรี ตลอดจน กิจกรรมทางวัฒนธรรม สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ได้

2.3.5.3 เพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม

กรณีการ์ พวงเกษม (2533 : 33) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายหลักของการเขียนแบบ สร้างสรรค์ไว้ว่า เพื่อให้รู้จักระบายความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในทางสร้างสรรค์และเข้าใจ แนวคิดของผู้อื่น เพื่อให้เข้าใจ เห็นคุณค่า และชื่นชมศิลปะ วรรณคดี คนตรี ตลอดจนกิจกรรม ทางวัฒนธรรม สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ได้ และเพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวทาง อารมณ์และสังคม โดยครูจะต้องช่วยส่งเสริมการสังเกต การสร้างเรื่อง และการเขียนที่ชัดเจนเป็น

รายบุคคล ด้วยการออกความเห็นและชมเชยส่วนที่ดี ซึ่งเด็กจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งที่ครูให้บนกระดานดำ ทั้งนี้ประสบการณ์ที่ได้จากการอภิปรายร่วมกัน จะช่วยพัฒนาทักษะในการเขียนได้มากกว่าการให้เขียนแต่เพียงอย่างเดียว

2.3.6 การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางภาษา

อารี พันธุ์ณี (2540 : 130) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะสามารถสร้างสรรค์ตนเองและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม พึงพอใจ และชีวิตที่เป็นสุขได้ อารี พันธุ์ณี ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางภาษา เพื่อส่งเสริมการแสดงออกทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 คือ กิจกรรมเขียนเรื่องจากรูปภาพ
- กิจกรรมที่ 2 คือ กิจกรรมเขียนเรื่องต่อจากข้อความที่ให้มาและตั้งชื่อเรื่องที่เขียน
- กิจกรรมที่ 3 คือ กิจกรรมเขียนประโยคอธิบายรูปภาพ
- กิจกรรมที่ 4 คือ การเขียนแสดงความคิดเห็น อภิปรายข่าวที่ได้อ่าน
- กิจกรรมที่ 5 คือ การเขียนนิทานโดยใช้คำที่กำหนดมา
- กิจกรรมที่ 6 คือ การเขียนคำใหม่มีลักษณะร่วมเหมือนคำที่ให้มาและเป็นคำที่มีความหมาย
- กิจกรรมที่ 7 คือ การเขียนคำกำหนดใหม่มาแต่งประโยคที่มีความหมายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- กิจกรรมที่ 8 คือ การเขียนคำให้คล้องจองกับคำที่ให้มา
- กิจกรรมที่ 9 คือ การเขียนคำใหม่ให้ขึ้นต้นด้วยพยางค์ท้ายของคำที่กำหนดและเป็นคำที่มีความหมาย
- กิจกรรมที่ 10 คือ การเขียนแสดงความรู้สึกจากภาพที่ได้เห็น
- กิจกรรมที่ 11 คือ กิจกรรมภาษาในลักษณะต่าง ๆ

2.3.7 หลักการจัดกิจกรรมในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการจัดกิจกรรมสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ดังนั้นครูควรได้คำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ซึ่ง อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532 : 6) กล่าวดังต่อไปนี้

2.3.7.1 กำหนดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ให้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรในระดับชั้นต่าง ๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายทำอะไร

2.3.7.2 การจัดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ ควรได้มีการสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย

2.3.7.3 ควรจัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะกับผู้เรียน

2.3.7.4 ใช้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ และรักในการเขียนให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ

2.3.8 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูควรมีหลักการที่แน่นอน ที่ชัดเจน และครอบคลุมทุกด้านเพื่อให้ได้งานเขียนที่มีคุณค่าเพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดเฉพาะบุคคล เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการที่แตกต่างกันออกไปและเป็นทักษะที่ยุ่งยาก การให้คะแนนงานเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการให้คะแนนมีผลต่อความเที่ยงตรงของการตรวจงาน ซึ่งกรมวิชาการ (2526 : 86-87) ได้ให้หลักในการประเมินผลการเขียนว่า การตัดสินว่างานนั้นเป็นงานสร้างสรรค์ ควรยึดหลัก 4 ประการ คือ

2.3.8.1 ให้ความแปลกใหม่ หมายถึงความคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร เป็นความคิดของผู้เรียนคิดขึ้นเอง หรือคิดแปลงอย่างแยกคางด้วยภูมิปัญญาของตนเอง

2.3.8.2 การใช้ภาษาคมคายกะทัดรัด ทั้งนี้เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน

2.3.8.3 สามารถเร้าความรู้สึกของ ผู้รับสาร อาจจะเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปิติยินดี ความพิศวง ความสวยงาม ความน่าพิศวง ความอาลัย ทางใดทางหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน

2.3.8.4 เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิต ชี้ให้เห็นคุณและโทษ แนะนำให้รู้จักสังเกต พิจารณาส่งต่างๆ โดยแยกคาง ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดี หรือความเพลิดเพลินแก่จิตใจ ในลักษณะของนันทนาการ

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนไว้ดังนี้ คือการให้คะแนนการเขียนที่มีแบบแผนหรือรูปแบบ ซึ่งได้แก่ การเขียนเรียงความ บทความ ย่อความ สุนทรพจน์ ฯลฯ ควรแบ่งให้คะแนนดังนี้

เนื้อเรื่อง	25 %
การใช้ภาษา	25 %
แนวคิด	30 %
รูปแบบ	10 %

ลายมือ การสะกดการันต์ การเว้นวรรคและการย่อหน้า ความสะอาด 10 %

ส่วน วรรณมา เครื่องเขียน (2531 : 53) ได้สร้างหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านงานเขียนของนักเรียนแล้วแบ่งกลุ่มงานเขียนออกเป็น 5 กลุ่ม คือ ดีมาก ดีพอใช้ เกือบพอใช้ และต้องปรับปรุง

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

การแสดงออก	5 ส่วน
เนื้อหาสาระ	2 ส่วน
การเสนอเรื่อง	1 ส่วน
การใช้ภาษา	1 ส่วน
กลไกการเขียน	1 ส่วน

ในแต่ละส่วนครอบคลุมรายละเอียดด้านต่างๆดังนี้

การแสดงออก หมายถึง การเสนอแนวความคิดใหม่ๆ ซึ่งเป็นของตนเอง แสดงความรู้สึกนึกคิด จินตนาการเรื่องราวจากภาพที่กำหนดให้อย่างเสรี

เนื้อหาสาระ หมายถึง เนื้อหาแปลกใหม่ มีคุณค่า ให้ความรู้และประโยชน์เหมาะสมกับภาพ และชื่อเรื่อง ได้ใจความและมีความยาวพอสมควรกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การเสนอเรื่อง หมายถึง การจัดลำดับขั้นตอน เสนอเรื่องอย่างน่าสนใจ และสอดคล้องกับชื่อเรื่อง

การใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาที่ชัดเจน ใช้ถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้องตรงความหมาย ภาษาสละสลวย มีการใช้คำ ให้ผู้อ่านเห็นภาพเกิดความรู้สึก และใช้สัญลักษณ์เปรียบเทียบได้เหมาะสม

กลไกการเขียน หมายถึง ส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ข้อหน้า เว้นวรรค สะกดการันต์ และความสะอาด

การคิดคะแนน นำคะแนนในแต่ละเกณฑ์คูณด้วยน้ำหนักความสำคัญแล้วนำมารวมกันเป็นคะแนนของผู้ตรวจแต่ละคน แล้วนำคะแนนของผู้ตรวจทุกคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของนักเรียน

2.3.9 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

สำหรับเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำมาคิดแปลงในการให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้มาจากเกณฑ์ของ ทอแรนซ์ (Torrance อ้างในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 : 51) คือ

2.3.9.1 ความคิดคล่อง ให้พิจารณาจากคำตอบที่เป็นไปตามเงื่อนไขของคำถาม โดยให้คะแนนคำตอบละ 1 คะแนน ตามปริมาณคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน

2.3.9.2 ความคิดยึดหยุ่น ให้พิจารณาจากคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน หรือคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกัน โดยให้คะแนนคำตอบเป็นกลุ่มหรือประเภทละ 1 คะแนน

2.3.9.3 ความคิดริเริ่ม ให้พิจารณาจากสัดส่วนของความถี่ของคำตอบของนักเรียนทั้งหมดตามวิธีการของ โคลเพลย์ (Cropley) คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ก็ให้คะแนนน้อย หรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกับคนอื่นน้อย หรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลย ก็จะได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลักดังนี้

คำตอบซ้ำ	12 %	ขึ้นไปให้	0	คะแนน
คำตอบซ้ำ	6 – 11%	ขึ้นไปให้	1	คะแนน
คำตอบซ้ำ	3 – 5 %	ขึ้นไปให้	2	คะแนน
คำตอบซ้ำ	2 %	ขึ้นไปให้	3	คะแนน
คำตอบซ้ำ	1 %	ขึ้นไปให้	4	คะแนน

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ หาได้จากผลบวกของคะแนนความคิดคล่อง ความคิดยึดหยุ่น ความคิดริเริ่มในแต่ละกิจกรรมนำมารวมกัน เป็นผลบวกของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนในการวิจัยครั้งนี้ จะนำมาตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์สำหรับแบบทดสอบความสามารถการเขียนสร้างสรรค์ในหน่วยการสร้างคำและการสร้างประโยค

2.3.9.4 คะแนนความละเอียดลออ ให้พิจารณาจากความสามารถในการนำคำมาเขียนเป็นเรื่องราวแปลกใหม่ น่าสนใจ และมีความยาวพอที่จะให้เรื่องได้ใจความสมบูรณ์ นิธิ จันทรมล (2535 : 267) ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนในการวิจัยครั้งนี้จะตรวจให้คะแนนสำหรับแบบทดสอบความถนัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในหน่วยการเขียนข้อความ และการเขียนเรียงความ

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะให้แบบทดสอบความสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ หน่วยการเขียนข้อความ และการเขียนความเรียง โดยให้ผู้ตรวจ 3 คน อ่านการเขียนข้อความ และการเขียนความเรียง และให้คะแนนตามอัตราส่วน ดังนี้

คะแนนความคิดริเริ่ม (การแสดงออก)	5 ส่วน
คะแนนความละเอียดลออ แบ่งออกเป็นส่วนย่อย ดังนี้	
- การเขียนเชื่อมโยงความคิด	1 ส่วน
- การใช้ภาษา	1 ส่วน

- กลไกทางภาษา 1 ส่วน
- เนื้อหาสาระ 2 ส่วน

รายละเอียดของการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ความคิดริเริ่ม (การแสดงออก) หมายถึง การเสนอแนวคิดเห็นใหม่ ๆ หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวของตนเอง แสดงความรู้สึกรื่นเริง ความเข้าใจอย่างเสรี

การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การจัดระเบียบความคิดให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันได้อย่างเข้าใจความ และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การใช้ภาษา หมายถึง การใช้สำนวนภาษาที่ให้ความชัดเจนแจ่มแจ้งถูกต้องตามกาลเทศะ เหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง ได้ใจความตรงกับความหมายที่ต้องการจะพูด สำนวนโวหารสุภาพ

กลไกทางภาษา หมายถึง ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น ความยาวของเนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนด การเขียนสะกดคำ การเว้นวรรคตอน ลายมือ ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเขียน

เนื้อหาสาระ หมายถึง การเสนอข้อเท็จจริง ความรู้ทั่วไป ที่เป็นไปตามเนื้อความจริง และมีเหตุผลสมกับภาพ ได้ใจความมีความยาวของเนื้อเรื่อง พอสมควรกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดพอสมควรแก่ความเข้าใจ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ นิจ จันทร่มล

ความคิดริเริ่ม (5)			การเชื่อมโยงความคิด (1) การใช้ภาษา (1) กลไกทางภาษา (1)			เนื้อหาสาระ (2)		
ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	5	ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	1	ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	2
ดี	มีค่าเท่ากับ	4	ดี	มีค่าเท่ากับ	0.8	ดี	มีค่าเท่ากับ	1.6
พอใช้	มีค่าเท่ากับ	3	พอใช้	มีค่าเท่ากับ	0.6	พอใช้	มีค่าเท่ากับ	1.2
เกือบใช้ได้	มีค่าเท่ากับ	2	เกือบใช้ได้	มีค่าเท่ากับ	0.4	เกือบใช้ได้	มีค่าเท่ากับ	0.8
ต้องแก้ไข	มีค่าเท่ากับ	1	ต้องแก้ไข	มีค่าเท่ากับ	0.2	ต้องแก้ไข	มีค่าเท่ากับ	0.4

ที่มา: นิจ จันทร่มล (2535 : 276)

จากเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น สรุปได้ว่า ครูควรประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพราะการเขียนเป็นการแสดงความสามารถทางความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของแต่ละคน จึงไม่ควรนำผลงานมาเปรียบเทียบกัน และครูต้องมีเกณฑ์ในการประเมินไม่ตัดสินตามความรู้สึก หรือความคิดของครู โดยให้ความสำคัญของการแสดงออกทางความคิด เน้นการประเมิน ด้านความคิดของนักเรียนเป็นหลัก ทั้งด้านการเสนอแนวคิด เนื้อหาสาระ และการใช้ภาษาที่มีความแปลกใหม่ ที่แสดงให้เห็นความสามารถในการสร้างสรรค์ภาษาและความคิด แต่มิได้หมายความว่าองค์ประกอบอื่นในการเขียนไม่มีความสำคัญ ครูจะต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้วิธีการเสนอความคิด และสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะประเมิน โดยให้ความสำคัญของการแสดงออกด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออ และให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะการเขียนในการแสดงออกทางความคิด ความรู้ และประสบการณ์

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับกาเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาผลงานวิจัยในประเทศ ต่างประเทศ ก็พอสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ดังเช่นผลการวิจัยของ

โรบิน อัลเดอร์ (Robin Alder, 2002) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของกิจกรรมในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษานักเรียนระดับมัธยมปลาย 4 ห้อง ที่เรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรและครูผู้สอนประสบความสำเร็จในการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเองโดยผ่านงานเขียน ผลการวิจัยแนะนำว่านักเรียนจำนวนมากเกิดปัญหาว่าเป็นการยากที่จะค้นหาจุดสมดุลที่จะทำให้กิจกรรมบรรลุผล และนักเรียนต้องการกรอบหรือโครงสร้างหน้าที่ในการทำกิจกรรม รวมไปถึงต้องการความเป็นอิสระในการทำงานด้วย การวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจถึงบทบาททางวิชาการ และอารมณ์ที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวัยรุ่นได้ดียิ่งขึ้น

หลุยส์ เมด (Louise Medd, 2002) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของระยะพักตัวที่มีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการให้คะแนนของผู้ให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่ายังมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับต่ำ

โควาสกี แมคโดนัลท์ซ (McDonough Kowalski , 2002) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมสามารถ พัฒนาความรู้สึกเชิงลบเป็นเชิงบวก 2) กิจกรรมสามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งผลให้ นักเรียนเกิดความไว้วางใจและมีความสำคัญต่อชุมชน ทั้งนี้ นักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นนักเขียน และเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชนแห่งการเขียน 3) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเขียน โดยหลังจากที่งานเขียนตีพิมพ์ นักเรียนมีความเห็นว่างานเขียนมีความหมายมากกว่าเป็นการแสดงออกทางอารมณ์เพียงอย่างเดียวและนักเรียนมีความเห็นว่างานเขียนเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อสิ่งต่าง ๆ

งานวิจัยที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การใช้กิจกรรมนิทาน การใช้สื่อประสม มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาคำนความเข้าใจในการอ่าน การใช้ภาษา คำศัพท์ และการสะกดคำ

2.4.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในประเทศเท่าที่พบและได้ศึกษามาพอจะนำมาเขียนไว้ดังนี้

พิทวัส ลัดดากุล (2524) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกนี้ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ในปีต่อมา วรณา เครื่องเนียง (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ และกรณีการ์ พลุยุทธ (2541) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่าผลคะแนนการทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 โดยผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกมีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

กิ่งดาว พุทธพันธ์ (2534) ได้ทำการสร้างกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สร้างคู่มือการใช้กิจกรรม และศึกษาเรื่องกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 เมื่อพิจารณาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะทางด้านการเขียนคำตอบแบบสร้างสรรค์มากกว่าการพัฒนาทักษะทางด้านการเขียนเรียงความบรรยายภาพทั้งยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการแต่งประโยคสูงขึ้น

นิจ จันทรมล (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนรวมเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนสูงกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แสงระวี น้อยประสิทธิ์ (2539) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นภาพการ์ตูนกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์ประไพ ธวัชวงษ์ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าความก้าวหน้าทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิภาณี วิชาวิน (2543) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะภาษาและความสามารถทางภาษาอย่างสร้างสรรค์สามารถฝึกควบคู่กันไปได้ โดยครูต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรม กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนที่ชัดเจน มีเทคนิควิธีการตลอดจนวิธีการประเมินที่ต้องปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียน และที่สำคัญคือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาเชิงสร้างสรรค์แล้ว ยังมีผลต่อความคิดเห็นของผู้เรียนในการเรียนรู้ทางภาษาในเชิงบวก และมีความสุขสนุกสนานในการเรียนมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

Rajabhat Chiangmai University